

Науменко У. В.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ЕМОЦІЇ «ЗБЕНТЕЖЕННЯ» У ТВОРІ КРІСА ВУДІНГА «ОТРУТА»

Емотивність є невід'ємним складником підліткового фентезі. У цьому жанрі емотиви використовуються для опису поведінки та характеру персонажів, а емотеми – для створення загального емоційного фону твору. Це, у свою чергу, передбачає використання одиниць лексичного й синтаксичного рівнів мови для створення емоційного впливу на читача та виклику в нього емоційних переживань. Емоція «збентеження» є однією з ключових для розуміння емоційного стану героя художнього твору.

Кріс Вудінг – сучасний британський письменник жанру підліткового фентезі. Його фентезійний роман «Отрута» про дівчину-підлітка на ім'я Отрута малодосліджений у лінгвістичному плані. Вивчення емотивного фону цього твору, зокрема мовне й невербальне вираження емоції «збентеження», є важливим для його розуміння.

У статті проаналізовано особливості вербалізації емоції «збентеження» в тексті роману К. Вудінга «Отрута». Зокрема, увагу зосереджено на вивченні мовних і невербальних засобів вираження цієї емоції в зазначеному творі. Для цього використано такі лінгвістичні методи дослідження, як метод суцільної вибірки, інтерпретаційно-описовий і метод емотивного аналізу.

Доведено, що емоція «збентеження» є важливою для розуміння зазначеного твору. Підтверджено, що позитивність чи негативність цієї емоції є контекстуально зумовленою. У позитивному значенні вона близька до вербалізації емоції трепету, а в негативному – тривоги, страху. Тобто проявляється прагматичний потенціал емоції «збентеження» та її емотивна амбівалентність.

Установлено, що найпродуктивніше в проаналізованому творі ця емоція виражена на лексичному рівні мови за допомогою слів-конотативів і слів-номінативів (49%), а на синтаксичному (39%) – риторичних запитань та окличних речень. Серед слів-конотативів автор найчастіше використовує метафоричне перенесення й порівняння на основі соматичної лексики, а також узуальні фразеологізми. Малопродуктивними виявилися невербальні, тобто графічні, засоби (знак нерівності, емфатичний курсив та напівжирний шрифт) для передачі емоції «збентеження».

Ключові слова: емоції, емотив, збентеження, лексичний рівень мови, синтаксичний рівень мови, підліткове фентезі, Кріс Вудінг.

Постановка проблеми. Текст художнього твору є завжди емотивним. Він складається з емотем (фрагментів тексту, що викликають у читача емоційний відклик) [2, с. 5] та емотивів (одиниць мови, які використовує автор для вираження емоцій і почуттів) [10, с. 5]. Це можна пояснити тим, що одне з ключових завдань художнього твору – викликати емпатію в читача. Тому читання художньої літератури сприяє розвитку емоційного інтелекту, насамперед це стосується юного читача.

Жанр фентезі популярний серед дітей і дорослих. У різноманітті його піджанрів виділяють жанр, спрямований саме на юних читачів, – підліткове фентезі. Однією з особливостей жанру фентезі, у тому числі й підліткового, є наявність як емотивів для опису поведінки та характеру персонажів, так і емотем для загального емоцій-

ного фону творів. Це досягається за допомогою одиниць лексичного та синтаксичного рівня мови, що і створює емоційне переживання в читача. На думку дослідниці О. Шапошник, «емотивність як невід'ємна риса діалогічного мовлення в текстах дитячої літератури забезпечує повніше розуміння зображуваного, апелює до почуттів читачької аудиторії, дає змогу краще зрозуміти твір» [9, с. 334].

Кріс Вудінг – сучасний британський письменник жанру фентезі. Його творчість та особливості ідіостилію відносно мало досліджені, зокрема, у українському мовознавстві. Роман «Отрута» належить до підліткового фентезі й зображує дівчину-підлітка на ім'я Отрута. У творі автор створює фантастичний світ за допомогою одиниць лексичного, синтаксичного рівнів мови

та графічних засобів, що надає роману стилістичної образності й емотивності.

Актуальність дослідження зумовлена вибором твору Кріса Вудінга «Отрута» як фактичного матеріалу дослідження об'єктивації емоцій у мові й тексті. Водночас актуальність дослідження зумовлена зацікавленістю сучасної лінгвістичної науки до вивчення емоцій, засобів і способів їх репрезентацій у текстах різних функціональних стилів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Емоції здавна були об'єктом дослідження психології. Однак із кінця ХХ століття їх активно вивчають у лінгвістиці. Значний внесок у теоретичне обґрунтування лінгвістики емоцій (емоціології), зокрема текстолінгвістики емоцій, зробив В. Шаховський [10]. Він установив, що емоції становлять мотиваційну й когнітивну базу мови. Учений виділяє дві семіотичні системи емоцій – *Body language* й *Verbal language* [10, с. 18]. У колективному дослідженні «Лінгвістичні підходи до емоцій у контексті» під редакцією Ф. Байдер і Г. Кіслару висвітлюється проблема використання емоцій у соціальному контексті. Розглянуто два фундаментальні питання: спосіб, яким різні мови кодуєть емоційну інформацію, і те, яку ключову роль вони відіграють у мовних структурах, щоденному використанні та навчанні. Розглянуто засоби вираження емоцій (такі як вигуки, умовні речення, скалярність, алоцентричні конструкції), соціальний і професійний вплив емоцій на розпізнавання мови. Більшість статей спрямовані на краще розуміння мовного та соціолінгвістичного характеру емоцій. Також вивчається питання прагматики емоцій у міжкультурній комунікації [12].

Варто зазначити, що сьогодні це питання досліджують міждисциплінарно. У монографії під редакцією Улріке Людке емоції досліджуються комплексно: з погляду неврології, психології та нейропсихології, філософії та феноменології [15]. Вираження емоцій у різних культурах, мовах і соціальних відносинах вивчає Анна Вежбицька [16]. Цьому посприяло створення в 1984 р. Міжнародного товариства дослідження емоції [14].

Сьогодні в мовознавстві накопичено значний досвід вивчення вербалізації емоцій у мові, мовленні й тексті. Проте кожний лінгвістичний напрям звертається до вивчення мови емоцій з позицій, що властиві дослідженням різних рівнів мови [7, с. 48]. Об'єктивна картина репрезентації емоцій у мові може бути отримана під час інтеграції різнорівневих підходів до вивчення лінгвістики емоцій у рамках єдиної концепції.

Постановка завдання. Мета статті – проаналізувати мовні та невербальні засоби вираження емоції «збентеження» в тексті роману Кріса Вудінга «Отрута». Відповідно до поставленої мети можна виокремити такі завдання: схарактеризувати ступінь наукової розробленості проблеми лінгвістики емоцій; проаналізувати особливості вербалізації емоцій на лексичному та синтаксичних рівнях мови у творі Кріса Вудінга «Отрута».

Матеріалом дослідження є твір Кріса Вудінга «Отрута». Об'єктом дослідження є 536 одиниць лексичного, синтаксичного рівнів мови та графічні засоби, вилучені методом суцільної вибірки з обраного для аналізу твору К. Вудінга.

У розвідці використано такі методи, як метод суцільної вибірки та інтерпретаційно-описовий. Метод наскрізної вибірки передбачає виокремлення лексичних і синтаксичних одиниць у тексті обраного для аналізу твору. Для інтерпретації емпіричного матеріалу використано інтерпретаційно-описовий метод. Також для дослідження специфіки мовних засобів вираження емоції «збентеження» у творі жанру фентезі використовувався емотивний аналіз.

Виклад основного матеріалу. У психологічній літературі існують різноманітні класифікації емоцій (за М. Арнольдом, К. Ізардом, Б. Додоновим, П. Сімоновим та ін.) [3, с. 71]. У лінгвістиці дотримуються семантичної класифікації емоцій за О. Луком на позитивні, негативні емоції та почуттєво-нейтральні стани [5, с. 186]. Однак емоція «збентеження» належить до негативних і водночас позитивних емоцій. Вона виникає в результаті зіткнення з чимось незнайомим.

Емоція «збентеження» є однією з ключових для реалізації прагматики тексту. У художньому творі дана емоція як і будь-яка інша має вираження на лексичному та синтаксичному рівнях мови. На лексичному рівні вона виражається використанням емотивної лексики. Згідно класифікації В. Шаховського виділяють такі види емотивної лексики як: слова-афективи (вигуки, вигуківі слова, лайливі слова, нецензурну лексику, ласкаві чи зневажливі звертання-афективи, емоційно-оцінні прислівники та прикметники) [10, с. 75], слова-конотативи (метафори, порівняння, фразеологізми тощо) [4, с. 106] та слова-номінативи (лексичні одиниці, котрі називають емоції) [там само].

Проаналізувавши зібраний емпіричний матеріал, виявлено такі види емотивної лексики як:

– слова-афективи:

а) вигук 'Oh': 'Oh, it was hard and uncomfortable' [17, с. 39]; 'Oh! Did my poor dean get shut

downstairs?’ [там само, с. 105]; ‘**Oh**, he’ll be all right’, she said’ [там само, с. 163]; б) вигук ‘Ah’: ‘**Ah**, Poison!’ he said in a thin, dry voice’ [там само, с. 193]; в) емоційно-оцінні прислівники та прикметники: ‘On the last platform before home, Poison heard an **excited** chatter ahead of her’ [там само, с. 7]; ‘She stared at them in **alarmed** wonder for a moment’ [там само, с. 16]; ‘Poison spared her an **annoyed** glance before resuming her search’ [там само, с. 17].

– слова-конотативи: а) на основі метафоричного перенесення: ‘When she announced her new name, there was barely a **flicker of surprise** among the villagers’ [там само, с. 3]; ‘There was a terrible **sinking in her chest**, a spreading void of premonition’ [там само, с. 17]; ‘**The world seemed to have shrunk to the size of the crib** and what was inside’ [там само]; ‘Poison’s **skin crawled with the memory**, and she could not convince herself that she did not still have some of the foul things in her hair’ [там само, с. 136]; б) на основі порівнянь: ‘You look **like a snake trying to swallow an egg**’ [там само, с. 43]; ‘He glared at her for what **seemed like an age**, a vein pulsing at his temple’ [там само, с. 61]; ‘The thief looked for a moment **like a boy who had just smashed his father’s favourite plate**’ [там само, с. 62]; ‘You have to answer my question.’ Poison finished, but the words seemed to come **as if in a dream**’ [там само, с. 66]; ‘His skin was white **as bone and withered on his skull**, and **his jaw hung at a slant as if broken**’ [там само, с. 67].

Завдяки поєднанню лексики для номінації та опису фізичного стану героїв та використання соматичної лексики у самих порівняннях досягається посилення емоційного фону.

в) на основі фразеологізмів: ‘Poison felt her **heart leap** and craned forward in the seat, peering at the trees ahead’ [там само, с. 41]; ‘She **took a sharp breath** in *amazement* as she laid eye’ [там само]; ‘**The question put her off-guard**’ [там само, с. 49]; ‘Her **heart thudded in her chest**’ [там само, с. 76]; ‘A soft mewl from above made her **jump out of her skin**’ [там само, с. 79]; ‘Poison felt her **mouth go dry**’ [там само, с. 231]; ‘Poison **fought to clear the fog in her head**’ [там само, с. 259].

Оскільки роман націлений на підліткову читачку аудиторію то відповідно у ньому мало вульгаризмів та лайливих слів. Наприклад: ‘You’re just another **gutter** thief, not even worth my uncle’s notice’ [там само, с. 61]; ‘She **cursed under her breath**’ [там само, с. 76]; ‘It means this is your story, you **fool!**’ [там само, с. 206].

Використання вигуків є малопродуктивним на позначення емоції “збентеження” проте продуктивним для відображення інших емоцій.

К. Вудінг використовує узуальні для англійської мови фразеологізми. Однак у реченні ‘Poison said, her voice calm though her inside **were a mass of thrashing butterflies**’ [там само, с. 61-62] ймовірно обігрує ідіому ‘have butterflies in one’s stomach’. У реченні ‘He **flushed to the roots of his great white moustache** and harrumphed, letting her hands go’ [там само, с. 98] автор трансформує ідіому ‘flush to the roots of your hair’. Продуктивними на зображення емоції “збентеження” є фразеологізми з соматичним компонентом.

– слова-номінативи (переважно прикметники та іменники): ‘She frowned, **puzzled**, and stared hard at the page’ [там само, с. 18]; ‘Here, here, do this.’ Poison said, her impatient tone masking real **concern**’ [там само, с. 21]; ‘Poison felt a strange **thrill**’ [там само, с. 37]; ‘And yet all the discomfort could not sour the pride and **excitement** in her breast, for she was really away, away from Gull, away from Snapdragon and the villagers who disdained her’ [там само, с. 40]; ‘She cast him an irritated glance, **embarrassed** at being caught gawping’ [там само, с. 43]; ‘Poison gathered herself a little, **annoyed** that she had betrayed her naivete by her reaction’ [там само]; ‘She was exhausted and **bewildered** by the sights and sounds of the day’ [там само, с. 50]; ‘Poison felt faintly **abashed** that this girl had seen through her so easily’ [там само, с. 53]; ‘He scratched the back of his neck and harrumphed in **embarrassment**’ [там само, с. 55]; She felt a sudden **alarm**’ [там само, с. 79]; ‘The cat hacked away as she neared, **alarmed**’ [там само, с. 80]; ‘She heard the dogs thumping about above, **excited** by their mistress’s voice’ [там само, с. 81]; ‘Besides, there was something faintly **disturbing** about the cheery way’ [там само, с. 90]; ‘Peppercorn chewed her lip **anxiously**’ [там само, с. 163].

На думку дослідників емотивності та експресивності у мові та мовленні, для вираження емоцій окрім лексичних засобів мови потрібні й синтаксичні, тобто “необхідна система механізмів мови, щоб забезпечити як створення і розуміння її словоформ, так і встановлення зв’язку між словами, групами слів” [8, с. 55]. Синтаксична експресивність – це засіб актуалізації значень емотивних компонентів. Вона розглядається в рамках засобів репрезентації емоцій, “експресивність лише актуалізує наявні емоції, але ніяк не породжує їх” [11, с. 100].

Емоційного значення у синтаксичній конструкції найчастіше немає. Без лексичних значень, за

одними лише синтаксичними моделями “не можна судити про те, яка саме емоція може бути передана тією чи іншою конструкцією” [там само].

На погляд Н. Березовської-Савчук, “синтаксичні конструкції мають значний потенціал для вираження емоційних відтінків мови” [1, с. 274]. Дослідниця вважає, що під емоційним синтаксисом розуміють “особливі структурні утворення, метою яких є передача не стільки основного змісту повідомлення, скільки суб’єктивно-оцінного, емоційно забарвленого ставлення того, хто говорить, до предмета думки” [там само].

Не зважаючи на різноманіття думок стосовно семантики та експресивності синтаксичних конструкцій, більшість з них дотримуються точки зору, що на синтаксичному рівні мови емоції можуть бути виражені у вигляді зміни порядку слів (інверсії); різних видів пауз, виражених графічними засобами; окличних, питальних, спонукальних речень; повторів, незакінченості синтаксичних конструкцій; використання в структурі речень особливих типів синтаксичного зв’язку: парентези, емпізи (насамперед використання курсиву та напівжирного шрифту) тощо [5, с. 38].

У даному творі виявлено наступні приклади інверсії для вираження емоції “збентеження”: ‘What excitement the appearance of a stranger provoked ...’ [17, с. 9]. Інвертоване і водночас еліптичне речення ‘Doesn’t it...’ [там само, с. 89]. ‘How exciting!’ [там само, с. 87].

Продуктивними є риторичні запитання та окличні речення: ‘What kind of parent would call their newborn Poison?’ [там само, с. 3]; ‘Do you think I like living here, with only Andersen for company?’ [там само, с. 89]; ‘What kind of man would I be then?’ [там само, с. 100]; ‘What is so terrible that you have lost all will to live? Don’t you think that you are taking us all with you?’ [там само, с. 203]; ‘It’s wonderful!’ Peppercorn gushed, clasping her hands over her breastbone in awe’ [там само, с. 112]; ‘A hundred years!’ Peppercorn exclaimed’ [там само, с. 116].

Також автор вдається до лексичних та водночас синтаксичних повторів, зокрема анафори як наприклад: ‘It’s all right, it’s all right’ [там само, с. 101]; ‘None of it was real. None of it’ [там само, с. 199]; ‘I don’t understand’, he said I don’t understand. I don’t know how this is linked with this...’ [там само, с. 203].

Рідко повторюються називні речення: ‘Soup? Soup? Soup’ [там само, с. 25]. Повтори відіграють роль інтенсифікатора в передачі зазначеної емоції. Для передачі емоції “збентеження” письменник

майже не використовує парантезу. Виокремлено декілька прикладів: ‘If I can’t have a free will’ – she dropped her gaze – ‘I’d rather die’ [там само, с. 202]; ‘Everybody else – if they knew anything about it at all – would think it came from Asinastra’ [там само, с. 212].

На морфологічному рівні мови для вербалізації “збентеження” вживається модальне дієслово ‘can’t’. Наприклад: ‘I can’t let Hew see it! It would kill him!’ [там само, с. 22]; ‘Can’t you look after it? Keep it secret?’ Poison begged’ [там само, с. 38].

Малопродуктивним є використання префіксації, зокрема негативних префіксів -un, -im та -in, котрі служать для підсилення емоції “збентеження”. Наприклад: ‘Unfortunately, there was no way to pass it by unseen’ [там само, с. 7]; ‘Usually her emotions were impenetrable even to people who knew her well’ [там само, с. 53]; ‘Trapped by indecision, the wasted precious seconds in the doorway of the room with the cauldron’ [там само, с. 81].

Рідше автор використовує невербальні (графічні) засоби при передачі емоції “збентеження”, зокрема знак нерівності. Наприклад: <speak> Poison dragged in a breath <speak!> [там само, с. 157]; <what have you got there?> Asinastra rasped, peering through the tangle of her hair. <what has she got?> [там само, с. 158].

У виокремлених прикладах наявний синтаксичний повтор. Для зображення цієї ж емоції британський письменник використовує так звані емпатичний курсив та напівжирний шрифт: ‘Who’s tending the fire?’ [там само, с. 79]; ‘If you did, then the tale would take on a whole new light’ [там само, с. 184]; ‘Let her speak, she boomed’ [там само, с. 224].

У наступних прикладах наявний як курсив так і синтаксичний повтор для передачі емоції “збентеження”: ‘Impossible, she told herself. Impossible’ [там само, с. 18]. У даному прикладі використовується ще й морфологічний спосіб за допомогою суфіксу -im. Інші приклади використання курсиву і повтору: ‘He doesn’t want to know. Nobody wants to know. I wish I didn’t know’ [там само, с. 198]; ‘But he was writing my tale, she said. And who knows my tale better than me?’ [там само, с. 270].

Висновки і пропозиції. Отже, емотивність є невід’ємною складовою жанру фентезі. Твір Кріса Вудінга є яскравим прикладом цього. Підтверджено, що позитивність чи негативність емоції “збентеження” є контекстуально обумовленою. У позитивному значенні вона близька до вербалізації емоції “трепету”, а у негативному –

“тривоги”, “страху”. Тобто проявляється прагматичний потенціал емоції “збентеження” та її емотивна амбівалентність.

Найпродуктивніше у проаналізованому творі дана емоція виражена на лексичному рівні мови за допомогою слів-конотативів та слів-номінативів (49%), а на синтаксичному (39%) – риторичних запитань та окличних речень.

Проведене дослідження не вичерпує усіх завдань щодо висвітлення проблеми дослі-

дження. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо у вивченні у комплексному виченні творів Кріса Вудінга, що дасть змогу схарактеризувати особливості ідіостилю письменника. Проаналізований твір може становити зацікавлення і для перекладачів, оскільки на сьогодні не має його українського перекладу. Лексика роману має високу емотивну “щільність” і тому може зацікавити дослідників у ракурсі репрезентації інших емоцій.

Список літератури:

1. Березовська-Савчук Н. А. Синтаксичні засоби вираження емоції «смуток» (на матеріалі лірики Ліни Костенко) *Філологічні студії. Науковий Вісник Криворізького державного педагогічного університету*. Кривий Ріг, 2017. Вип. 16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhSt_2017_16_33
2. Болотов В. И. Эмоциональность текста в аспектах языковой и неязыковой вариативности : (Основы эмотив. стилистики текста). Ташкент : Фан, 1981. 116 с.
3. Ильин Е. Эмоции и чувства. 2-е изд.: переработанное и дополненное. Издательский дом “Питер”, 2013. 784 с.
4. Коваленко И., Варламова А. Особенности функционирования эмотивной лексики в художественном поэтическом тексте и специфика ее перевода (на примере стихотворения Р. Киплинга ‘Lovers’ Litany’. *Науковий Вісник МГУ. Серія : Філологія*. Одеса, 2017. № 26. Том 2. С. 105-109.
5. Малиненко О. Є. Особливості лінгвістичної категоризації емоцій. *Нова філологія*. 2014. № 62. С. 186–192. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2014_62_42
6. Степанюк М.П. Репрезентація емоційного стану художнього персонажа у жіночому романі: лінгвокогнітивний і гендерний аспекти (на матеріалі романів Ш. Бронте та Е. Бронте) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Херсон, 2016. 242 с.
7. Филимонова О. Эмоциология текста. Анализ репрезентации эмоций в английском тексте : Учебное пособие. СПб.: ООО “Книжный Дом”, 2007. 448 с.
8. Чечиль А. П. Методика обучения французской эмоциональной речи на языковом факультете : дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Орел, 2001. 226 с
9. Шапошник О. Емотивність дитячої літератури та проблема її відтворення у перекладі. *Науковий вісник ХДУ. Серія “Лінгвістика”* : зб. наук. праць. Вип. XIV. Херсон : Вид-во ХДУ, 2011. С. 333–339.
10. Шаховський В. Лингвистическая теория эмоций. М.: Гнозис, 2008. 416 с.
11. Шупин Ван. Выражение эмоций на синтаксическом уровне в русском языке (на материале произведений И. С. Тургенева). Тамбов: Грамота, 2016. № 1. Ч. 1. С. 100–102. URL : <https://cyberleninka.ru/article/n/vyrazhenie-emotsiy-na-sintaksicheskom-urovne-v-russkom-yazyke-na-materiale-proizvedeniy-i-s-turgeneva>
12. Baider F., Cislaru G. Linguistic Approaches to Emotions in Context. John Benjamins Publishing Company, 2014. 358 p.
13. Harkins J., Wierzbicka A. Emotions in Crosslinguistic Perspective. Walter de Gruyter, 2001. 428 p.
14. International Society for Research on Emotion. URL : <https://www.isre.org>
15. Lüdtke Ulrike M. Emotion in Language: Theory – research – application. John Benjamins Publishing Company, 2015. 458 p.
16. Wierzbicka A. Emotions Across Languages and Cultures: Diversity and Universals. Cambridge University Press, 1999. 349 p.
17. Wooding Ch. Poison. Orchard Books: New York, 2005. 288 p.

Naumenko U. V. THE VERBALISATION OF “EMBARASSAMENT” IN CH. WOODING’S NOVEL “POISON”

Emotivity is an integral part of young adult fantasy. In this genre emotives are used to describe heroes’ behaviour and their characters, and emothemes to create a general emotional background of works of fiction. It involves the use of lexical and syntactic units of the language system to make an emotional impact on a reader and evoke his emotional experiences. The emotion of ‘embarrassment’ is crucial to understanding a character’s emotional state.

Chris Wooding is a modern British young adult fantasy writer. His fantasy novel ‘Poison’ portrays adventures of a teenage girl, whose name is Poison. There is little linguistic research on it. The study of the emotive

background of this work, especially verbal and non-verbal expression of the emotion of 'embarrassment', is important for the interpretation of the novel.

The article focuses on linguistic and non-verbal means of expressing 'embarrassment' in Chris Wooding's novel 'Poison'. For this purpose, such linguistic research methods are used as: the selective sampling method, interpretive-descriptive and the method of emotive analysis.

This work has proved that the emotion of 'embarrassment' is a key to understanding the novel. The article highlights that the positivity or negativity of this emotion is contextually based. 'Embarrassment' coincides with 'thrill' in its positive sense, and 'anxiety' or even 'fear' in a negative sense. The study data demonstrate the pragmatic potential and emotive ambivalence of the emotion of 'embarrassment'.

The emotion of 'embarrassment', in the novel under analysis, is more productive at lexical (49%) and syntactic (39%) levels of the language system. Connotative words, that are based on metaphors with somatic components, comparisons and common phraseological units, as well as nominative words are more productive at the lexical level of the language system, rhetorical questions and exclamatory sentences – at the syntactic level. Non-verbal or graphical means of the language system (such as a sign of inequality, emphatic italics and bold font) are less productive for conveying the emotion of 'embarrassment'.

Key words: *emotions, emotive, embarrassment, young adult fantasy, lexical level, syntactic level, Chris Wooding.*